

Teploty a bezzásahovost

Jako byste vkročili do ohně. Blízký východ decimují rekordní vedra a má být hůř

Letošní léto na Blízkém východě překonalo všechny teplotní rekordy, ale klimatologové varují, že to může být pouhá předzvěst krušné budoucnosti. Pokud se jejich předpovědi naplní, nedostatek vody a neúnosná vedra mohou vyvolat uprchlickou krizi ještě mnohem rozsáhlejší, než jakou vidíme dnes, varuje americký deník The Washington Post.

Nezvykle horká léta nejsou v regionu za poslední roky ničím novým, to letošní (srpen 2016) je však obzvláště kruté. Dotčené státy přitom nejsou na klimatické výzvy připraveny.

Takzvaný teplotní index, který zohledňuje vedle teploty také vlhkost, se v částech Spojených arabských emirátů a Íránu vyšplhal až k 60 stupňům Celsia. Město Džidda v Saúdské Arábii zaznamenalo absolutní rekord těsně pod 52 stupni.

Pokud Světová meteorologická organizace potvrdí hodnotu 54 stupňů Celsia naměřenou v kuvajtském městě Mitriba, bude to historické maximum pro celou východní polokouli. Zasažen jsou také jih Maroka nebo Izrael.

„Jako byste vkročili do ohně“

„Tohle neuvěřitelné počasí ukazuje, že globální oteplování už si vybírá svoji daň. Je to zdaleka největší výzva pro náš region,“ říká Ádil Abdal Latíf, poradce regionální kanceláře pro arabské země v rámci Rozvojového programu OSN.

Vyjít z domu je, „jako byste vkročili do ohně“, popisuje situaci Zajnab Kumanová, šestadvacetiletá vysokoškolská studentka žijící v Irácké Basře, kde se teploty dostávají nad 48 stupňů Celsia. „Jako by vám všechno – kůže, oči, nos – začalo hořet.“

Teploměr na ulici v Bagdádu už víc naměřit nemůže.

Kumanová a další tak před západem slunce své domovy příliš často neopouštějí a ulice přes den zejí prázdnotou. „Jsme věznění,“ říká Ajmán Karím, osmadvacetiletý inženýr, který již několikrát dostal v práci „teplotní prázdniny“. Někteří ale doma zůstat nemohou. Ísá Muhsin, bagdáský majitel stánku s ovocem, říká, že se může buď potit v práci, nebo hladovět doma.

Ekonomické škody, lidské utrpení

Podle iráckého ekonoma Básima Antoina počasí způsobilo zemi značné ekonomické škody. Odhaduje, že vlna veder ukrojila z iráckého HDP již 10 až 20 procent. Vládní zdroje hlásí po celém Iráku vysychání úrody a všeobecný pokles produktivity pracujících, zatímco v nemocnicích přibývají případy dehydratace a vyčerpání.

Desítky tisíc Iráčanů, kteří přišli o domovy v důsledku bojů vlády s ozbrojenci Islámského státu, musí vedra snášet ve stanech a provizorních přístřešcích. Kvůli nedostatku prostředků, omezením irácké vlády a rizikovosti zasažených oblastí se humanitární pomoc nedostala ke všem. „Spousta lidí tam nejspíše umírá, ale nic nevíme jistě,“ říká jeden z pracovníků, který však neměl povolení mluvit s médii a musel zůstat anonymní.

Extrémní horka mají Irák sužovat i po zbytek týdne. Bezprostředním důvodem je neústupná tlaková výše, ale Mahmúd Abdal Latíf, mluvčí iráckého meteorologického ústavu, tvrdí, že v zemi se také od základu mění klimatické vzorce. Říká, že v Bagdádu se počet dní, kdy teplota přesáhne 47 °C, v posledních letech více než zdvojnásobil.

„Před čtyřiceti lety se takové teploty držely čtyři nebo pět dní. Pak vítr rozvířil prach, čímž se povrch zchladil. Dnes se nic takového neděje,“ dodává Abdal Latíf.

Muž v Bagdádu se chladí u sprchy na ulici.

Pro odborníky není tento vývoj žádným překvapením. Studie publikovaná loni v říjnu v časopise Nature Climate Change předpovídala, že vlny veder v oblastech Perského zálivu by mohly ke konci století ohrožovat lidské životy. Vědci z Chemického institutu Maxe Plancka a Kyperského Institutu v Nikósii zase nedávno přisoudili podobně chmurný osud celé oblasti Blízkého východu a severní Afriky, která je domovem zhruba půl miliardy lidí.

Válka v Sýrii a migrační krize? Nezvládnuté sucho...

Francesca de Châtelová, specialista na blízkovýchodní vodohospodářství působící v Amsterdamu, říká, že tamní vlády nemají odpovědi na prudký růst populace a klimatické změny. Podle ní nedbaly varování klimatologů a orgánů OSN a problémům nevěnovaly patřičnou pozornost.

Organizace spojených národů předpovídá, že populace 22 arabských států se do roku 2050 zvedne z přibližně 400 miliónů na 600 miliónů. Pro země, kterým vědci prorokují pokles srážek a slanější vodu v důsledku vzestupu hladin moří, by to znamenalo obrovskou zátěž. Již dnes přitom mnoho krajin regionu trpí akutním nedostatkem vody kvůli suchým podmínkám, bobtnající spotřebě a nevhodným zemědělským praktikám.

Nedostatečná vládní reakce na nevídané sucho byla podle analytiků jednou z příčin občanské války v Sýrii, která spustila masivní příliv uprchlíků do Evropy.

Živořící kurdští zemědělci u Kámišlí na severu Sýrie a jejich hubená sklizeň

V minulém roce se proti neschopnosti vlády zabezpečit dodávky elektřiny během extrémních veder protestovalo v Bagdádu. Téměř bezvysledně. Podle některých odhadů se má nyní asi 33miliónová populace Iráku do roku 2050 skoro zdvojnásobit.

Teploměry ani v ČR vyráběné na maximum +50 stupňů C již také nestačí a mnoho jich stoupající rtuť nad 50 °C bylo již demolováno !

Teploty a les

Ideologický experiment MŽP a skupinky osob, prosazující výrobu „divočiny“ rozsáhlou revoluční likvidací současného lesa (např. kůrovcem při bezzásahové ochraně přírodních procesů), silově prosazený v jednoúčelovém návrhu novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny, je v rozporu nejen s celosvětovými zkušenostmi, ale i vědeckými názory, např.:

Prof. Ing. Jaroslav Petr, DrSc., v časopise Příroda 7-8/2016, v článku věnovaném brazilskému cerradu sděluje:

Pokud člověk opustí plochy získané zničením lesů, dřívější les se na nich sám neobnoví.

Na opuštěných místech vznikají často zcela nové ekosystémy, jimž nejednou dominují trávy.

Návratu lesů musí napomoci člověk. Nebývá to jednoduché ani laciné, ale není to neproveditelné.

K zalesňování má člověk celou řadu důvodů. Zalesňování se promítne do tepelné bilance krajiny.

Zalesnění znamená ochlazení.

Lesy ještě pokrývají asi 30 % souše, ročně jich ubývá asi 73 tis km², z tropických lesů zbývá již jen asi polovina původní rozlohy.

Ing. Milan K. Jirmář, DrSc., ve druhém vydání publikace Globální změna rozsáhle uvádí stejné závěry. M. Jirmář působil jako poradce v OSN, byl spoluzakladatelem mezinárodní společnosti pro vodní zdroje International Water Resources Assotiation, působil v řadě mezinárodních projektů a je autorem mnoha publikací, dokládajících nutnost racionálního řešení současných klimatických změn, např.: Návrat k vegetačním úpravám, Potřeba a spotřeba vody, Vodní hospodářství, Water Resources and Water Management aj.

Zatím se na Šumavě se „daří“ bezzásahovou hazardní kůrovcovou likvidací hřebenových smrčín v délce 40 km, na ploše 25 tis. ha, oteplovat a vysušovat území - a to i díky specifickému anemoorografickému systému s alpskými föhny, aridizovat území, vysušovat rašeliniště, vytvářet lesostepní formace a likvidovat vodohospodářskou udržitelnost?! Kde je proklamovaná předběžná opatrnost, kde je ochrana Chráněné oblasti přírodní akumulace vod, kde je posuzování vlivu na životní prostředí, kde je vědecké východisko? V budoucnu bude nutno vyvodit osobní zodpovědnost za vznikající rozsáhlé škody.

Pro ilustraci alespoň výsek pohledu na Šumavu. Současnou situaci ilustrují letecké pohledy Šumavy na internetu.

